

ҚР БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РК
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY NAMED AL-FARABI
FACULTY OF BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

I ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 2-12 сәуір

Жас ғалымдар мен студенттердің
«Фараби әлемі» атты халықаралық конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 8-11 сәуір

***

I МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2014 года

МАТЕРИАЛЫ

международной конференции студентов
и молодых ученых «Фараби әлемі»

Алматы, Казахстан, 8-11 апреля 2014 года

***

I INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 2-12 April 2014»

MATERIALS

of International conference of students and young scientists
«Farabi alemi»

Almaty, Kazakhstan, 8-11 April 2014

Алматы
«Қазақ университеті»
2014

**ЕГЕУКҰЙРЫҚТАРДЫҢ ҚАН ЖАСУШАЛАРЫНА ҚОРҒАСЫН ТҰЗЫНЫҢ
ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ**

Рыскелді С.Қ

өл-Фараби атындағы қазақ ұлттық университет, Алматы, Қазақстан

Зерттеу жұмыстарының өзектілігі: Қазіргі кезде қоршаған ортада қорғасын тұзы жеткілікті мөлшерде кездеседі. Сондықтан, организмнің қорғасын тұзының әсеріне қарсы түру төзімділігін жоғарлататын тәсіл іздеу негізгі өзектілігі болып табылады.

Жұмыстың мақсаты мен міндеттері: Шеткі қанының лейкограммасына екі айлық мерзімнен кейінгі қорғасын тұзының қосылысының рұқсатты шектеулі концентрациясынан (РШК) 50-есе арттырылған мөлшерінің әсерін анықтау.

Қорғасын тұзының әсерінен пайда болған егеуқұйрықтардың қан клеткаларындағы өзгерістерді анықтау. Шеткі қанының лейкограммасына екі айлық мерзімнен кейінгі қорғасын тұзының қосылысының рұқсатты шектеулі концентрациясынан (РШК) 50-есе арттырылған мөлшерінің әсерін анықтау.

Зерттеу объектісі: Зерттеу жұмысына салмақтары 220-250 гр., олар стандартты виварлы тамақпен тамақтандырылды, ересек 5-6 айлық, түрлі жынысты, жалпы саны 20 ақ зертханалық егеуқұйрықтар алынды. Қорғасын тұзының улы әсерін анықтау үшін зертханалық егеуқұйрықтарды 2 экспериментальді топқа бөлінді. Әр топқа 10 егеуқұйрықтан болды.

Қорғасын тұзымен уланғаннан кейін шеткі қанның лейкограммасының өзгеруі уландыру уақытына, РШК маңызына байланысты біршама өзгерістер болатындығы анықталды.

Қорғасын ацетатымен уланған егеуқұйрықтардың 10-шы күні перифериялық қанының жалпы сипатына қарасақ нейтрофилез және лимфопения негізінде ауыр лейкопения болғаны анық. Қорғасын ацетатымен уланған егеуқұйрықтардың 60-шы күні лейкограмма көрсеткіштері қалыпты жағдайдағы лейкограмма көрсеткіштерімен салыстарғанда 3 есе төмендеп кетті яғни шегіне жетіп иммунодепрессияға ұшарағаны байқалды. Қалыпты жағдаймен салыстырсақ уланғаннан кейінгі сегмент ядролы нейтрофилдердің ядролары бірнешеге бөлінгені көрсетілген.

Қорыта келе егеуқұйрықтардың қорғасын ацетатымен уланған егеуқұйрықтардың 60-шы күні лейкограмма көрсеткіштері қалыпты жағдайындағы лейкограмма көрсеткіштерімен салыстарғанда 3 есе төмендеп кетті яғни шегіне жетіп иммунодепрессияға ұшарағаны байқалды.

Ғылыми жетекші – б.з.к. Атанбаева Г.Қ.

**БҮЙРЕК АУРУЛАРЫНЫҢ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЛАР ЖҮЙЕСІНЕ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУДЕ
ХОЛТЕРЛІК МОНИТОР ЖҮЙЕСІНІҢ МӘНІ**

Садыкова Н.А., Сейтімбетова Қ.Б.

өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан,

Nara_94@inbox.ru, karligash93@mail.ru

Адамның қалыпты жағдайы, белсенді іс-әрекеті, физикалық жаттығулар мен спортпен шұғылдануы, оның жүрек-қан тамырлар жүйесінің жағдайына және дамуына тікелей әсер етеді. Жүректің қызметін зерттеу қазіргі таңда өзекті мәселелердің бірі болып саналады. Жүрек ауруларының себебін анықтау барысында ағзадағы басқа жүйелердің қалыпты күйден ауытқуының салдарынан туындайтыны анықталып келеді. Соның ішінде қан құрамы мен қан тамырларының қалыпты күйден ауытқуы, жалпы ағзада болып жатқан өзгерістер жүрек-қан тамырлар жүйесіне салмақ түсіретіні, физиологиялық күйзеліске ұшырататыны күннен күнге зерттеліп келеді.

Адамның өмір бойы артериалды қысымының «қалыпты» және «жұмыс жасайтын қысымы» ешқашан тұрақты болмайды, ол жас ұлғайған сайын өзгеріп отырады. Сонымен қатар адам денсаулығына, ауруға шалдығуына байланысты болады. Ертеректе жүрек-қан тамыр ауруларымен аурудың себебін диастолалық қысымның жоғарылауынан десе, алайда бұл бүйректің зақымдануына байланысты болатын жағдай екен, өйткені қан тамырларының бұлшықеттік тонусын жоғарылататын биологиялық активті зат ренин бүйректе бөлініп шығады. Сондықтанда диастолық қысымды «бүйректік» қысым деп болжауға да болады. Ауруға шалдыққан бүйректің салдарынан жалпы ағзада, соның ішінде жүрек-қан тамырлар жүйесінде көптеп аурулар туындауда. Сондықтанда бұл бүйрек ауруының салдарын зерттеу өзекті мәселелердің қатарына жатады.

Рыскельдиев Д.К., Абдурахманов Р.М., Муканова У.А. АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ШКОЛЬНИКОВ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ МЕСТА ПРОЖИВАНИЯ (ГОРОД-СЕЛО)	60
Рыскелді С.Қ. ЕГЕУҚҰЙРЫҚТАРДЫҢ ҚАН ЖАСУШАЛАРЫНА ҚОРҒАСЫН ТҰЗЫНЫҢ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ	61
Садыкова Н.А., Сейтімбетова Қ.Б. БҮЙРЕК АУРУЛАРЫНЫҢ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЛАР ЖҮЙЕСІНЕ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУДЕ ХОЛТЕРЛІК МӨНИТОР ЖҮЙЕСІНІҢ МӘНІ	61
Сатаев А. ОЦЕНИТЬ КАЧЕСТВО ЖИЗНИ (КЖ) У ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ШКОЛЫ Г.АЛМАТЫ	62
Сейдеханова З.Қ., Нұрғали А.С., Өксікбаев Б.Қ. ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ СТРЕСС ӘСЕРІ КЕЗІНДЕГІ БУАЗ ЕГЕУҚҰЙРЫҚТАРДЫҢ ЭРИТРОЦИТТЕР МЕМБРАНАЛАРЫНЫҢ ӨТКІЗГІШТІГІН ЗЕРТТЕУ	63
Сейсенбаева С.А., Айсабаева А.Е. ЖОҒАРЫ КАЛОРИЯЛЫ ДИЕТА ЖӘНЕ ФИЗИКАЛЫҚ ЖҮКТЕМЕ БЕЛГІЛЕНГЕН ЕГЕУҚҰЙРЫҚТАРДЫҢ ӨКПЕ КЛЕТКАЛАРЫНЫҢ НӘЗІК ҚҰРЫЛЫСЫ	64
Сәтжанова С.Б. БИОХИМИЧЕСКИЕ И ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ КРОВИ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ ХРОНИЧЕСКОМ ПАНКРЕАТИТЕ	65
Скендирова А.Б. КІШІ МЕКТЕП ЖАСЫНДАҒЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ АҚЫЛ-ОЙ ҚАБІЛЕТІН БАҒАЛАУ	66
Сүлейменова А. КЕЙС-ТАДИ ӘДІСІН ПАЙДАЛАНЫП САБАҚ ӨТКІЗУ	67
Тлеуова М. ВЛИЯНИЕ ПРЕПАРАТА АЛЬФА-ЛИПОВОЙ КИСЛОТЫ НА ВЫСОКОЧАСТОТНЫЕ БИОРИТМЫ ТЕМПЕРАТУРЫ ТЕЛА КРЫС РАЗНОГО ВОЗРАСТА	68
Төлегенова М.Е., Бекайдар Т. ЕГЕУҚҰЙРЫҚТАРДАҒЫ ЖЕДЕЛ ПАНКРЕАТИТ КЕЗІНДЕГІ ЛИМФА ТҮЙІНДЕРІНІҢ ЖИЫРЫЛУ БЕЛСЕНДІЛІГІ	68
Төлеген Г.Е. ҚАН ҚҰРАМЫНДАҒЫ ЖАЛПЫ БЕЛОК ЖӘНЕ ГЛЮКОЗА КОНЦЕНТРАЦИЯСЫНА ОПТИКАЛЫҚ КВАНТТЫҚ ГЕНЕРАТОРДЫҢ СОЗЫЛМАЛЫ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ	69
Төлеген Г.Е. ОПТИКАЛЫҚ КВАНТТЫҚ ГЕНЕРАТОРМЕН ӨТКІР ӘСЕР ЕТКЕНДЕ ҚАН ҚҰРАМЫНДАҒЫ ЖАЛПЫ БЕЛОК ЖӘНЕ ГЛЮКОЗА КОНЦЕНТРАЦИЯСЫНДА БОЛАТЫН ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЗЕРТТЕУ	70
Төлегенова М., Бекайдар Т. ЖАНУАРЛАРДА ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬДІ СОЗЫЛМАЛЫ ПАНКРЕАТИТ КЕЗІНДЕ ЛИМФА ЖҮЙЕСІНДЕГІ ӨЗГЕРІСТЕРІН ЗЕРТТЕУ	71
Төленова Қ.Д., Еркінбек Ұ.Ы. АКУСТИКАЛЫҚ СТРЕССТІҢ АҒЗАҒА ӘСЕРІН БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТІШ БОЙЫНША ЗЕРТТЕУ	72
Тургынбаева А. ВОЗРАСТНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ГЕМОГРАММЫ У ЛЮДЕЙ	73
Турсунова Р.К. УЛЬТРА БЫСТРАЯ ВИТРИФИКАЦИЯ ПРИ СВЕРХНИЗКОЙ ТЕМПЕРАТУРЕ ЭМБРИОНОВ ОВЕЦ	74
Үсіпбек Б.А., Артыққызы Т. АДАМ АҒЗАСЫНЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ КҮЙІН АУРА ЖӘНЕ ЧАКРА САРАПТАМАЛАРЫ АРҚЫЛЫ АНЫҚТАУ	74
Ходжиков А.В. МАГНИТНО - БИОРЕЗОНАНСНАЯ ДИАГНОСТИКА ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ СОСТОЯНИЙ ОРГАНИЗМА ЧЕЛОВЕКА	75